

HET LEGERBOECK VAN MEIJEL ca 1500

In Dülmen nabij Münster is een uitgebreid particulier archief: Hausarchiv van het Grafelijk Huis Croy.

Een groot deel van dit archief bevond zich na omzwervingen, o.a. via Chimay, nog in Mons (Bergen, België) toen Gabriel Wymans er in 1977 de ordening van beschreef in "Inventaire des Archives des Ducs de Croÿ".

Onder de inventarisnummers 4020 t/m 4036 worden stukken vermeld die betrekking hebben op de Vrijheerlijkheid Meijel.

Niet verwonderlijk, want Philip Alexander Emmanuel de Croÿ, prince de Solre, was op 15 juli 1716 gehuwd met Maria Margaretha Louise, de laatste uit het geslacht van Ghoor en van Millendonk, Vrouwe van Meijel van 1694 tot 1768. Haar zoon Emmanuel, hertog van Croÿ en prins van Solre, en haar kleinzoon Anne Emmanuel de Croÿ, eveneens hertog en prins, later erfprins van Dülmen, werden de laatste Heren van de Vrijheerlijkheid Meijel.

Hierna wordt gebruik gemaakt van wat in de inventaris beschreven wordt onder nummer 4026:

'États de biens et de revenus. S.d. (XVIIe s.) Original et copie.'

ofwel

Het Legerboek van Meijel

De 20 pagina's zijn niet voorzien van datum, maar ze bevatten voor enig begrip van de dorpsgemeenschap van Vrijheerlijkheid Meijel rond 1500 veel meer gegevens dan alleen maar een overzicht van goederen en ontvangsten voor de Heer.

Hierna volgt geen vertaling of inhoudelijke studie, maar slechts een aantal gegevens voor hen die willen grasduinen in het dorp van voorouders.

1. Het Legerboek van Meijel
 - 1.1. Een nauwkeurige kopie
 - 1.2. Meer dan register van goederen en inkomsten voor de Heer van Meijel
2. Personen in het Legerboek
 - 2.1. Aansluiting bij namen uit de veertiende en vijftiende eeuw
 - 2.2. Lijst van voorkomende personen, alfabetisch op voornaam
3. Toponiemen in het Legerboek
 - 3.1. Aansluiting bij gegevens uit de vijftiende eeuw
 - 3.2. Lijst van toponiemen
4. Tekst van het Legerboek
 - 4.1. Globale indeling van de inhoud
 - 4.2. Het Legerboek

henk willems meijel

1. Het Legerboeck van Meijel

1.1. Een nauwkeurige kopie

Het is niet duidelijk in welk jaar de hierna volgende kopie van het Legerboeck van Meijel is geschreven. Het is zeer waarschijnlijk een kopie van een deel uit het Legerboeck van Ghoor, waarin ook de goederen van de Heer van Ghoor en Meijel uit andere dorpen waren genoteerd.

Volgens het Registrum Heldense (GHS Helden, Archieven der Gemeente Helden 1588 -1939, inv.nr.10, p. 485-489) werd op 15 december 1638 een door secretaris Kerckhove gemaakte kopie door Reijner Buisschers, pastoor te Neer en openbaar notaris, in aanwezigheid van schepenen van Kessel en Helden bijgestaan door advocaat Bosman, vergeleken met het originele Legerboeck en van woord tot woord gelijk bevonden. Bovendien vermeldden zij, dat het stuk geen andere belangrijke persoon en datum bevatte dan **'heer Jan van Montfort here tot Meyel anno xiii^e ende Lxxxij'** (1483) (zie Legerboeck p. 16.)

Algemeen wordt door hen die delen van het Legerboeck hebben beschreven, aangenomen dat deze Johan van Montfort in 1483 tenminste de grenzen van Vrijheerlijkheid Meijel en de Rechten van de Heren van Meijel overgenomen heeft van **'einre sedule in ffransijn'**, een oude perkamenten akte. (zie Legerboeck p. 1. en 2.)

1.2. Meer dan register van goederen en inkomsten voor de Heer van Meijel

Het Legerboeck van Meijel is ook voor de Heren van Meijel veel meer geweest dan een register van goederen en inkomsten.

In processen enerzijds tegen Graafschap Horn met Roggel, Heythuysen en Haelen (in Spiers en Wetzlar) en anderzijds tegen Kessel en Helden (in Düsseldorf) werd het Legerboeck steeds gebruikt om te bewijzen waar de grenzen van Meijel lagen.

Met de in 1483 vastgelegde grensgegevens is in 1590 de zeer nauwkeurige zgn. 'panoramische kaart van Meijel 1597' getekend, gebruikt als bijlage bij een pleitnota.

De gemeenten ten oosten van Meijel (Helden en Kessel) en ten zuiden van Meijel (Graafschap Horn) waren niet in het bezit van uitgebreide turfvelden en gemeentes (gemeenschappelijke woeste gronden) zoals Meijel die bezat.

Deze gemeenten proberen tussen 1500 en 1715/1825 Meijelse gronden aan hun territorium toe te voegen. Met name de Meijelse pastoor Philip Froijens (pastoor in Meijel 1608-1643) trok namens de Heer van Meijel, vaak zonder schepenen, maar steeds met het Legerboeck, van rechtbank naar rechtbank.

Hij won steeds, zodat de oostelijke grens van Meijel bleef lopen van Vorkmeer (ten zuiden van het huidige Helenaveen) via Beukenerhoeve (Beringe in Helden) naar de Mussenberg (zuidelijkste punt van de Widdonk in Meijel).

De botsing tussen Meijel en Graafschap Horn kende zware gevechten, pandingen en verwoestingen in Meijel van 1568 tot 1620 en werd pas rond 1825 besloten met behoud van de oude, huidige grenzen.

De strijd om het oostelijk grondgebied, vanaf 1509 ook met pandingen, geheime acties samen met de Pruisen, vechtpartijen, enz., verloor Meijel in 1713-1715, toen Helden na het Barrière Tractaat het gebied ten oosten van de Sloot verwierf als 'gemeenschappelijke gebioed', nu o.a. industrieterrein Beringe.

In 1818 kwamen de gemeentebesturen van Helden en Meijel tot een schikking over de verdeling van het omstreden gebied. Meijel kreeg een deel uit Heldens beheer en Helden kreeg de Meijelse gronden in de Molenpeel aan de grens met Deurne. De Helenavaart was in 1853 al gegraven aan de Meijelse zijde van die nieuwe grens. Pas op 1 januari 1876 werd die grens kadastraal vastgelegd.

Helden hield aan de vele processen een prachtboek over: het Registrum Heldenense met veel informatie i.v.m. Meijel.

Het Legerboeck van Meijel werd daarnaast door de Heren en Vrouwen van Meijel en Ghoor gebruikt om aan tonen dat zij in bezit waren van een Vrijheerlijkheid, hoe klein of geïsoleerd die ook in de Peel gelegen was.

Zij waren er allenheersers, want zij bepaalden wie er schepen of pastoor werden, zij hadden de Meijelsen als horigen en tegen een uitspraak van de eigen Meijelse dingbank konden de inwoners nergens anders in beroep gaan. Soms wordt daarom gesproken van Meijel als een Zonnenleen, waar de Heer niemand boven zich hoefde te erkennen dan de zon.

Voor de Heren van Meijel, die nauwelijks toegang hadden tot de hogere rangen van edelen, was dit een voorrecht waarop zij regelmatig wezen.

Kasteel Ghoor te Neer

De tot nu bekende Heren en Vrouwen van Meijel, die oorspronkelijk hun kasteel Ghoor in de gemeente Neer hadden zijn in het kort:

1371 - 1417 Arnold van Ghoor en Merlo (?)

1417 - 1463 Jan van Ghoor, Poll, Panheel, Meijel

1463 - 1464 Willem van Ghoor

1464 - 1480 Maria van Ghoor en Vronenbroek gehuwd met

1480 - 1489 Jan de Roover van Montfort, ridder, de startschrijver van het Legerboeck

1489 - 1539 Elisabeth van Montfort, gehuwd met

* Gotthard V van Drakenfels (+ 1507), lijfjager van de Graaf van Horn

* Willem van Vlodrop (+ 1531), heer van Meijel

- 1539 - 1557 Agnes van Drakenfels, Vrouwe van Ghoor, Vronenbroek, Meijel, Poll, enz. gehuwd met Diederik van Millendonk, Mirlaer, Meiderich, Eicken, Pley
- 1557 - 1579 Gotthard van Millendonk, Heer van Ghoor, Meijel, Pley, Vronenbroek,e.v.
- 1579 - 1620 Herman-Diederik van Millendonk, Heer van Ghoor, Meijel, Pol, Pesch,e.v.
- 1620 - 1662 Herman en Walburgis van Millendonk (Hendrik van den Bergh en zijn weduwe waren toen pandheer van Meijel)
- 1662 - 1688 Jan-Eugen de Berghes, prins de Rache
- 1688 - 1693 Lodewijk Herman Frans van Millendonk
- 1694 - 1768 Maria Margaretha Louise van Millendonk, gehuwd met Philip Alexander Emmanuel de Croÿ-Solre
- 1768 - 1784 Emmanuel de Croÿ
- 1784 - 1796 Anne-Emmanuel de Croÿ

Het inwonertal van Vrijheerlijkheid Meijel rond 1500 is op grond van beschikbare gegevens niet zeer nauwkeurig vast te stellen. Gezien de voorkomende namen en de rokende schoorstenen (zie Legerboek p. 15. 'rookhoender') lijkt een schatting van rond 150 inwoners aanvaardbaar.

Duidelijker is de sociale structuur die er in de vijftiende eeuw in Meijel was. Er was een schepen- en dingbank die haar bijeenkomsten belegde in herberg Den Swaen nabij de molen aan het vanouds belangrijke gebied Luttel Meijel, de huidige Molenstraat.

Er was een richterbode (Gheef van de Schuen der boid to Meyel p.08/17/18) die onder andere optrad als ordehandhaver en deurwaarder.

Er was een kerk met pastoor (mogelijk ook een kapelaan) en een zijaltaar in voorbereiding voor Onze Lieve Vrouw tot Meijel (mogelijk als patrones van een vereniging of broederschap).

Verder worden vermeld een armbestuur nl. de Heilige Geesttafel met eigen onroerende bezittingen, een banmolen met bierhuis (brouwerij), een zeer geordend geheel met 'diensten' aan de Heer van Meijel, een scala van zeer oude grondbenamingen (toponiemen) die nog eeuwen daarna gehandhaafd zijn en deels nog gebruikt worden, enz. De 'diensten' aan de Heer bestonden uit verplichte werkzaamheden (o.a. brandstof/turf bezorgen, landen bewerken) en uit betaling van tienden. Bij dit laatste moeten voor Meijel aanpassingen vermeld worden, omdat van koren en vlas bijvoorbeeld de Heer niet het tiende deel, maar de 'elfde breed' en de 'elfde gast' kreeg.

Daarnaast is duidelijk dat Meijel niet volledig geïsoleerd kan worden genoemd. Er zijn niet-Meijelsen die in het Peeldorp bezittingen hebben en er worden allerlei munten gebruikt: bv. aldebuijsschen / alde buijsen, alden-groten / alden groeten, altmorcken / altmörcken / aldemorcken, bottdreger / boddreger, buijsken, hornise, krompstert, ort, ort stuijvers, pennick / pennigh, vleems.

2. Personen in het Legerboek

2.1. Aansluiting bij namen uit de veertiende en vijftiende eeuw

Er zijn nog maar weinig archieven waarin aanknopingspunten gevonden worden voor persoonsnamen uit het Legerboek van Meijel.

Het Algemeen Schepenprotocol Helmond en de Schepenprotocollen van Helmond in Streekarchief Peelland (RHC-Eindhoven) en de Bossche Protocollen in Gemeentearchief 's-Hertogenbosch (BHIC) geven enige namen van Meijelsen tussen 1368 en 1500, die in het Legerboek voorkomen. Deze namen werden in Brabantse geschriften vermeld omdat zij eigenaar of pachter wa-

ren in het gebied op de grens van Meijel en Deurne, nabij de Sint Willibrordusput: Cleijn of Luttel Meijel met de oude hoeve en Braulmansguet of Broylmansgoet met de hoeve die voor 1412 eigendom was van Heer Jan van Hoeschot (ridder Jan van Meerwijn).

Enige 'los' genoemde personen:

Aert Goessen (SPH 227/3 in 1495)

Gerit van den Venne (SPH 227/3: 1495)

Henrick Aert Zweeders ook Hendrick Aert Swerts (BPR 1262: 1493 en SPH 227/3: 1495)

Jan van Kallis (SPH 227/3: 1495)

Lucas, zoon van Henrick Aert Swerts en zijn vrouw Jenna (SPH 227/2: 1493)

Lucas is ws. Lucas van Meijel met zijn zonen Michel, Meeus en Jan, die in het Legerboeck genoemd wordt.

Enige personen in 'familieverband':

In 1385 kwam in Meijel de 'achternaam' Van Geldrop voor: Jan van Gheldrop (BPR 1177.255). Vervolgens werden kinderen van hem genoemd: Wouter, Rutger (gehuwd met Mechteld), Willem, Zeger (gehuwd met W. Aecht) en Sophie (gehuwd met Engbert van den Dodenberch) (BPR 1177 en 1181, 1385-1428). Daarna nog kinderen van Wouter, Rutger en Zeger: Albert (van Meerwijn ?), Rutger Rutgerss van Geldrop, Jan van Geldrop en 'Melle, heer Willem van Geldrop, investiet van Melle, zoon van Zeger van Geldrop' (1428-1434).

In 1368 (BPR 1175.136) is er sprake van Dirck, zoon van Willem van den Beirgulen. Vervolgens was in 1390 (BPR 1179.566) Henrick Stakenborch zoon van Goyaert van de Beirgulen (gericht Vlierden) eigenaar of hoofdpachter van de hoeve Luttel Meijel. Op 5 juni 1393 schonk hij zijn dochter Jutta de helft van de mansus van deze hoeve bij gelegenheid van haar huwelijk met Johannes de Beereghen de Helden.

In de vijftiende eeuw kwam deze hoeve Luttel Meijel aan of werd gepacht door Peter Vossen (Pauwels ?) tot Weert, Hendrick soene Aert Swerts van Meyel en Lauwreyns van den Hulsberch. Gezien het wisselende aantal pachters is het waarschijnlijk, dat de hoeve Luttel Meijel al in de vijftiende eeuw aan de Heren van Meijel behoorde. Het is dan in Meijel een van de twee pachthoeven van de Heren; de andere lag op den Mortel.

2.2. Lijst van in het Legerboeck voorkomende personen, alfabetisch op voor naam

(achter de namen verwijzingen naar de pagina's/folio's van het Legerboeck)

Aben Ghijben	06, 08,
Aelken Papen Deunes Heinen dochter	10,
Aaert Heijn Martens soen	18,
Aert Copis	03, 10, 14,
Aert Goessen	05,
Aert van den Venne	03,
Aleijten Wilkens	04,
Aleiten van den Straten	03,
Arent Swertsoen van Meijel	15,
Art Babel / Arent Babels / Arnoudt Babel	01, 04,
Billen Gijben	07,
Cathelijm Deckers	07,
Claes Groeten	12,
Derick Pouwels Henrick	10,
Gaeken / Gacken Hendrick (Nijs) Kersmaeckers soen	10, 11, 13,
Geef(f) / Gheef van de Schuijren / Schuen der boid	06, 08, 17, 18,

Gerit van den Venne / van den Ven	04, 05
Gerits kinder van den Venne	06,
Gert Jan Stevens dochter man	03,
Gertruet Wilms van Elsbroecks huijsvrouw	13,
Gevert / Ghevert Thoni(j)s moleners soen	09, 18,
Gevert Thonis	14,
Gheraert Pelsers	08,
Ghercken / Gerit Hazen	03, 08, 16,
Ghercken Hazen soen Nijs	08,
Gheven Goij Peters kinder	03,
Ghiel Goert Wouters soen	14, 15,
Ghiel Rutten en Ghielken Ghiel Rutten soen	09,
Ghielken van Kalles	08,
Goecken Stevens	13,
Goedert Metschers	05,
Goert / Goetken Henricks / Henneken Ke(e)rsmackers	10, 11, 14,
Goert Heijlkens	07,
Goert Henneken Goijens / Goens soen	05, 17,
Goert van Ophoven	03,
Goert Vortsoens	09,
Goessen van den Bosch	03,
Goide Peters / Goijen Peters	03,
Goij Copis	04,
Goijert / Goert Gorijs Li(j)nsens soen	05, 06, 15,
Goijert Wouters soen	10, 11, 12,
Goris Lensen / Lijnsen	04, 05, 10,
H. Geist (= Armentafel, armbestuur)	05,
Heer Jan van Montfort	16,
Heer van Ghoor / Heer van Meijel	04, 09, 14, 16, 17, 19, 20,
Heijlen Guewerts	09,
Heijlwijch Lemmens van den Bosch dochter	07,
Heijlwijch Steven Ghijben wijff	10,
Heijn / Heijne / Heijnen van Kalles	05, 07, 08, 13,
Heijn / Henneken Goijens	05, 07, 16,
Heijn Geryts soen van den Ven	15,
Heijn Ghoris	14,
Heijn Martens soen	08,
Heijn Peters	03,
Heijn Straetemans dochter	06,
Heijn van den Schure	04,
Heijn van Landen	01,
Heijne / Heijnen Gheenkens	05, 07,
Heijnen Driess	02,
Heijnen kinder van den Schuen	12,
Heijnen Musschen	03,
Heijnen Stakenborch dochter	09,
Heijnen van Lomen	09,
Hein van den Vennen	01,
Heinen Franckfort	07,
Heinen Gerits	05,
Helwich Lemmens dochter van den Bosch	07,
Hencken Willekens / Wilkens van Neer	12,
Hendrick van den Schuen	12,
Henneken Huijben	07,
Henneken Peters wijff	08,
Henrick Gorijs Lijnsens soen / Lynsen soen	06,
Henricks soen van den Schuen	12,

Herl Janss soen van den Walsbergh timmerman in Helden	16,
Jacob Lemmens	06,
Jacop Lemmens grote soen	15,
Jacop van den Bosch	01, 13,
Jan Babel	04, 14,
Jan Claes Lemmens en Jan Claes Lemmens groten soen	08,
Jan Copis (van Dirren)	02, 03,
Jan den / die Decker	06, 13,
Jan des alden Willems soen van Elsbroeck	04,
Jan Goijens Goij Copis soen	04,
Jan Goijert Copis soen	12,
Jan Goris Lijnsens soen	05,
Jan Jacops Lemmens groten soen	06,
Jan Kalles den Jong	09,
Jan Lambrichts soen	09,
Jan Lucas	10,
Jan Stevens	03,
Jan van den Bosch	10,
Jan van den Mortel	09,
Jan van Geldrop	04,
Jan van Waterhalen	10,
Jan van Watermael	06,
Jan Willems soen	08,
Jan Willems soen van Elsbroeck	04, 08,
Jennis Crijken	04,
Joest / Joost Goyens	13,
Jong Lynsken / Lenssen Heijn Smeedts / Smets soen	04, 05, 15,
Karle van Aken / Kaerel van Aken	14, 18,
Koemans soen	06,
Korst Goijert Wouterssoen	14,
Lambrecht Arent Goessens soen	09,
Leijten van den Vennen	09,
Lem Heijn Gerits van den Venne	12,
Lemme der Mollenaer / Lemmen den Mollenner	10, 15, 17,
Lemmen Goessens	14, 17, 18,
Lemmen Snijder	06,
Lenert Pouwels Henrick	10,
Lensen Timmermans / Lijnsen Timmermans	05, 11, 13,
Lijn Deckers	05, 08,
Lijns Goris Lensen soen	05,
Lijsbeth Heijn Goijens huijsvrouw	07,
Lijsken Goijens	13,
Lijsken wijff van Goert Heijlkens	07,
Lucas	07,
Maes (Heijnen) soen van den Schuen / Verschuijren	12, 15,
Maes van Hoeff	15, 16,
Marij Lucas wijffs elste soen	10,
Meister Jans van Brede	02,
Merken / Marcken dv Heinen Franckfort	07,
Nelis van Wijnarden	08,
Netel Konyricks	09,
Nijsken Goessen Franckforts wijff	07,
Nijsken van der Stappen	07,
Nijss Geercken Hasen	03,
Ons Lieve Vrouwen tot Meyel	07, 10,
Pastorschap	10,
Peels Deckers	08,

Peter Arents Berkers soen	06,
Peter Goijens der Jonge	13,
Peter Lemmens	05,
Peter Lensen en Peter Lensen soen	06, 08, 09,
Reiner Haexsoen / Reiner Haix soen	05, 06
Roeff Snider / Snijder / Roeff den Schnijder	06, 13, 15, 17,
Seel Jans soen van den Wasbergh	18,
Sijmon van den Schuen	14,
Steven Ghijben	06, 10, 14,
Strick van Buggenum / Strijck van Nunhem	07, 15,
Symen / Sijmon (Jan) Aerts soen van den Schuen	10, 15,
Truijden (Goedert) Mutscher / Mutschers / Mutsarts	02, 09,
Truijden Leijtten	08,
uns Lieve Frouwe van Roggel	04,
Vaes van der Schuijren / van den Schuen	05, 12, 14, 16, 18,
Willem Gijben / Ghijben	07, 09, 14, 18, 19,
Willem Hennekens	09,
Willem Konen	10,
Willem Korst Goert Wouters soen	14,
Willem Peter Tijlens soen	08,
Willem van den Schuen	15,
Willem van Elsbroeck	13, 14,
Willem van Luttel Meijel	10,
Willem Zijlmans	10

3. Toponiemen in het Legerboek

3.1. Aansluiting bij gegevens uit de vijftiende eeuw

In de voorgenoemde archieven uit Helmond en 's-Hertogenbosch vinden we nauwelijks namen van grondstukken in Meijel.

In 1495 is sprake van de Pelserscamp, de Hoeffschen Camp en de binnen Deurne gelegen Gansbeempt. Bovendien is er sprake van Broylmansgoet (1412) of Braulmansguet (1428), dat in nu bekende archieven daarna niet meer voorkomt, mogelijk omdat het opgegaan is in de Kelmershove en de Merwycks Acker.

Wel is er veelvuldig sprake van Luttel Meijel of Cleijn Meijel. Dit gebied op en over de grens met Deurne en aan de Molenstraat is hoog gelegen (35 m) en had van oudsher een belangrijke functie in de Peel (o.a. voor grensbepaling) en in Meijel.

Daar vinden we op schrift vanaf 1325 de St. Willibrordusput (S.Wilbersput), de vijftiende-eeuwse banmolen met tiendschuur en bierhuis, het Meijelse bestuurscentrum in herberg Den Swaen, de grenssteen uit 1549 (vervangen in 1761), de zeer oude ontginning met pachthoeve Luttel Meijel, de tekenen van de rechterlijke macht van de Heer (op de kaart van 1597 aangeduid met eikenboom en twee radbraakwielen).

'Luttel' of 'Cleijn' heeft dus geen betrekking op het totale gericht of de Vrijheerlijkheid Meijel, maar alleen op het hoger gelegen gebied, dat na 1550 steeds minder Luttel Meijel genoemd werd, maar naar de belangrijke 'pachthoeve van de Heer': de Hof.

3.2. Lijst van toponiemen

(achter de namen verwijzingen naar de pagina's/folio's van het Legerboek)

Alde Streep / die Alde Streep	07,
Aldenkamp / den Aldenkamp	05,
Amsloe	01,
Arent Babels Vloetvelt	04,
Babelskamp	05,
Bosch / Bosche	07, 08, 10, 13,
Bueckenrehoven / Buekinickhoeve	01,
Crommenacker / den Crommenacker	06,
Danielsbroeck / Dannelsbroeck	06, 08, 09, 10,
Donck / op ghien Donck / op de Doncke	05, 06, 09, 12, 16, 18,
Dongelken / op gh(i)en Dongelken / aen gheen	06, 14, 18,
Dongelkens acker	16,
Duvelsmeeth	01,
Eickelkamp / in gheen Eickelkamp	06, 16,
Elsacker	02,
Elsbroeck	03, 04, 05, 09, 10,
Elsbruexken / Distelbruexken	16,
Erlkensberghe	01,
Ermgarden Vijselskamp	04, 09,
Gemeinte Straet	04,
Greven Kamp	02,
Groter Visscherijen	01,
Hagen / den Hagen	02,
Halven Eickelkamp neven den Raem	06,
Heer Derix goide	05,
Heldens Hanenbergh	01,
Heren Straet / des Heren Straet	05,
Hoghen Baent	16,

Hoghen Hoeff / den Hoghen Hoeff	14,
Holscherkamp	03,
Inde / aen gen Inde / aen ghen Inde	14,
Kalless / Kalles / Kallis / Kales	03, 04, 05, 07, 08, 09, 10,
Kelmershove	09,
Kelmerskamp	06,
Kelvershoeven	10,
Kijboem	01,
Koemansacker	13,
Konijnsbergh / Konijnsbergch	06, 16, 17, 18,
Luttel Meijel / Luttel Meyel	03, 06, 07, 09, 10,
Meijelers Acker	04,
Meijels Hanenbergh	01,
Merwycks Acker	10, 11, 13, 14,
Mijsten / Misten	03,
Mortell	10,
Mulspijck	03, 10,
Muschenbergh / Muisbergh	01,
Mussenacker in Kelmerskamp	06,
Neeren Baendt / Neerenbeent	16, 18,
Neren Velde / Neerenvelde	16, 18,
Nijen Kamp	07,
Pas / den Pas	14,
Peel	01, 02,
Pelerskamp	07,
Raem	03, 04, 05, 06, 08, 10,
Raemacker	11,
Rijacker	06, 16, 18,
Rijt / aen ghen Rijt / aen die Rijt	02, 09
Roilandt / Roijlant	06, 08, 10, 12,
Rouwen / aen de Rouwen / Rouwen Ven	04, 08,
S Wilbortspuit	01,
Schoet	06, 08,
Slotelacker op des Heren Straet	05,
Steijlenbosch	05,
Steijnacker	12, 13, 14,
Stevens Misten	10,
Straet / die Straet / opter Straeten	07, 14,
Straetacker	05,
Streep / Streepschnijt / de Streepschnijt	07,
Thom / Thomme	02, 03
Vaenacker / Valenacker	10, 14,
Ven / Venne	03, 07, 08, 13,
Vismortel	08,
Vloetgraeff	01,
Vloetvelde / Vloetvelt	02, 04, 12,
Voertacker / Voirtacker	07, 12, 14, 15,
Warienacker	05,
Waterlaet	13,
Buggenum	02,
Ghoor	01, 02, 16, 17,
Graeffschap Horn	01,
Hertogdom Brabant	01,
Hertogdom Gelderlandt / Gelder	01,
Milenborgh	02,
Winaden	02,

4. Tekst van het Legerboek

4.1. Globale indeling van de inhoud

L.1. Huis Ghoor, grenzen van Meijel en rechten van de Heer	1
L.1.1. De heerlijkheid Meijel hoort aan huis Ghoor	1
L.1.2. De grenzen van Meijel (rechtskring) met grenspunten of limieten	1
L.1.3. De rechten van de Heren van Ghoor in vrijheerlijkheid Meijel	1
* Volledige rechtspraak via de schepen- en dingbank, de hoge en lage jurisdictie, zonder appelmogelijkheid	1
* Recht om in de dingbank een scholtis en 7 schepenen aan te stellen, bijgestaan door een door de Heer aan te stellen richterbode	2
* Recht om de pastoor te benoemen (collatierecht), die geen recht kan doen gelden op de tienden	2
* Recht op alle soorten van hand- en spandiensten (nagenoeg horig) van alle inwoners op welke plaats de Heer dat wenst of nodig acht	2
L.2. Tienden, cinsen, enz.	2
L.2.1. Grote tienden in geld, hoenders, rogge en was (grondcins)	2-16
L.2.2. Rook- of vuurhoenders (capuijn) voor elk woonhuis of stookplaats	15
L.2.3. Erfpacht in rogge voor grond van de Heer die verpacht is (deze gronden horen met name bij de pachthoeve op Luttel Meijel / Hof)	16
L.2.4. Kleine erfpacht in rogge	17
L.3. Tienden, pachten en was	17
L.3.1. Korentiende van rogge, haver, gerst, boekweit, vlas, spurrie	17
L.3.2. Pacht voor de windmolen die telkens voor vier jaar wordt verpacht	17
L.3.3. Pacht voor herberg en bierhuis (brouwerij) bij de molen	17
L.3.4. Tiende van de lammeren, varkens, ganzen (tiende is jaarlijks verpacht)	17
L.3.5. Tiende op bier dat in Meijel gebrouwen of getapt wordt	17
L.3.6. Standgeld voor bijenkorven die niet-Meijelsen in Meijel plaatsen	17
L.3.7. Was als pacht of belasting voor grond	18
L.3.8. Kleine pacht in was	18
L.4. Nadere regels	19
L.4.1. Als enig goed in Meijel via erfenis doorgegeven wordt moet de nieuwe eigenaar dat goed 'ophouden' en aan de Heer cins betalen	19
L.4.2. Als iemand grond verkoopt waarover cins betaald moet worden, moet de verkoper dubbele cins betalen	19
L.4.3. Over hout dat uit Meijel gevoerd wordt moet tiende betaald worden	19
L.4.4. Zeer gedetailleerde berekening van de lammertiende	19-20
L.4.5. Voor berekening van tienden van bijen, ganzen en varkens geldt hetzelfde als bij lammeren	20
L.4.6. Als het vlas in 'breiden' ligt, is elke elfde breide voor de Heer.	20
L.4.7. Als de korenschoven in 'gasten' staan, is elke elfde gast voor de Heer	20

4.2. Het Legerboeck

N.B. De tekst van het Legerboeck van Meijel is hierna opgenomen, omdat ze voor zoekers verder nauwelijks bereikbaar is.

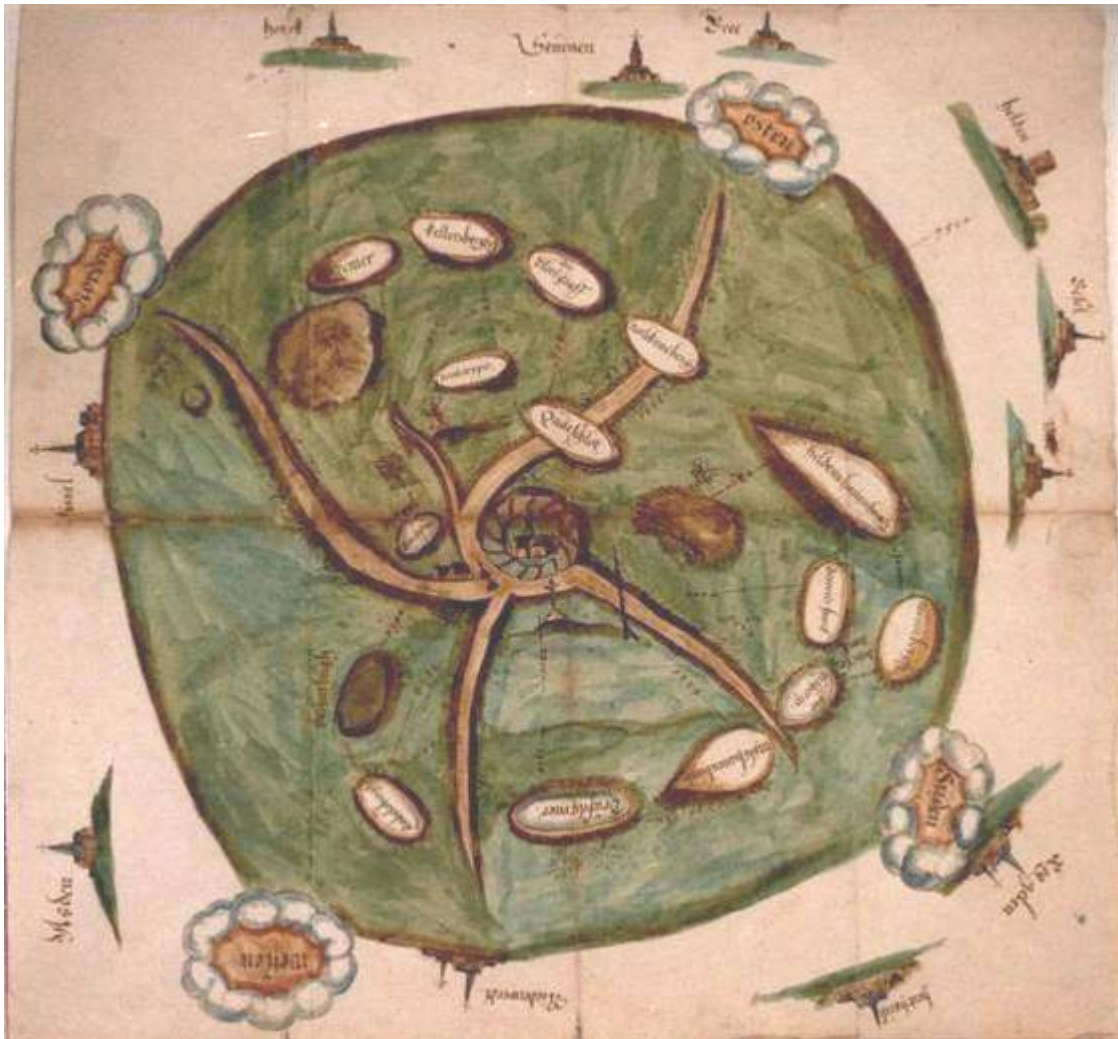
LEGERBOECK

fol. 1.

Die heerlicheijt van Meel gehorende ouch tot Ghoor

Item die heerlicheijt van Meijel gehoert ouch tot den heer ende huysch tot Ghoor ende is gelegen over den Peel tuschen Brabant, Gelderlandt ende die Graeffschap van Horn, ende streckt dat gericht Meijel in aller manieren hijnae beschreven na luyt einre sedule in ffransijn spreckende aldus.

Dit sijn die gerichten tot Meijel des heren van Ghoor tuschen den hertoghe van Brabandt, den hertoghe van Gelder ende die heere van Horne.

Ten eersten tgericht van Meijel geijt van tenden den Vloetgraeff bij der Buekinickhoeve, van den Vloetgraeff op den Erlkensberghe, van de Erlkensberghe op Heldens Hanenbergh, van Heldens Hanenbergh op Muischenbergh, van Muschenbergh totter Groter Visscherijen, van der Groter Vischerijen tot Meijels Hanenbergh over die Duvelsmeeth

tot Amsloe op den Kijboem van den Kijboem op S Wilborts put
van den selven put op den Kekenborgh, van denen berghe weder
teenden den Vloetgraeff bij der Bueckenrehoven.

Dit tuijchden die aldste van Meijel mit namen item Hein van den Vennen
Jacop van den Bosch, Arnoudt Babel, Heijn van Landen ende alle
die gemeijne luijden bleven daer bij op haer beste.

Item den heer van Ghoor is tot Meijel ein vrijheer ende heeft die
hoigh ende nederheerlicheijt ende mach daer vangen ende spannen
richten van hals ende heuffde hangen blijnden ende doen met recht
al dat ein heer in sijnre heerlicheijt mach doen misdadige luyden,
uijtlendige inlendige wie sij dan sijn mit recht
Richten oft composieren quytgheven ende anders als sich dat mit recht
gebuert na gelegenheyt der breucken ende misdaet sij tegen den
heer gebruckt misdaen ende met schepenordeil verwesen mogen werden.

fol.2.

Item der heer van Ghoor heeft inder heerlicheijt tot Meijel ein
dingbanck ende mach daer stellen ende verneuwen scholtes seven schepen ende
eijnen boeden des heren rechten te verwaren om einen iegelicken uijtlendige
inlendighe, den armen als den rijcken goet recht te laten wedervaren
als sich dat van gots wegen ende rechtswegen gebuert.

Item den erfheer van Ghoor is inder heerlicheijt tot Meijel ein recht
patron ende collatuer der kircken ende mach die geven wie hem
dat aller best beliefft ende die teenden te weten groet oft smael teende
wie die dan genoempt oft gelegen is daer en heeft den pastor noch
niemand anders aen dan den heer van Ghoor alleijn.

Item alle die ondersaeten ende ingeseten wonende binnen der heerlicheijt
Meijel sijn schuldich den heer tot Ghoor te doen alle diensten mit wagen,
mit karren, mit perden, mit sejsen, mit schuppen, mit spaijen ende waer
toe dat sij geboden worden van des heeren wegen den heer to dienen
in allen billicken saecken, wie den heer tot Ghoor oft binnen Meijel
te doen mach hebben sijn hoij to Buggenum to Winaden op den
Milenborgh ende anderswarts to meijen
des heren torff op den Peel to schrancken te Ghoor oft anderswarts
te vuren daert der heer gebieden oft noot sal hebben.

Der groet Thijns van Meijel verschijnende op S Remeisdach aen gelde ende hoender

Item Jan Copis van Dirren ij aldengroten ende ij hoen van den
alden hunne gode van Lamem, ende ejnen pennick van ejnen uijtfanck
ende v pennighen van des Greven Kamp ende van sijne gedeelte van den Hagen
i pennick j vlems.

Item noch Jan Copis voirss gilt van Truijden Goedert Mutscher ij
pennick uijt einen acker aen ghen Rijt ende twe hornise uijt
ejnen acker voor die Thom.

Item noch Jan Copis van Heijnen Driess wegen uijt huijsch ende hoff
van den Vloetvelde ij bottdreger, ejn hoen ende j vierdeil hoens.

Item noch Jan Copis vorss van Meister Jans wegen van Brede
uijt den Elsacker van Truijden Mutscherss wegen ij boddreger
item noch ian

fol.3.

Item noch Jan Copis voirss uijt den acker achter die Thomme ij hornise.

Item noch Jan Copis voirss uijt den goede van Kalless einen
alden groeten, einen krompstert ende ein halff hoen.

Item Gert Jan Stevens dochter man gilt ein altmorcken van den
Raem dat Goerts van Ophoven wass ende ein buijsken uijt sijn
erff gelegen achter Aleiten erf van den Straten neven Jans erff voirss
ende neven Heijn Peters erffen.

Item Jan Stevens ende Ghercken Hazen gelden halff ende halff
einen boddreger van einen uijtfanck aen den Raem, ende van den guede
in Mulspijck dat Heijnen Musschen was twe boddreger ende van
ij pleck in den Raem xi altmorcken ende van den Mijsten
mit eine baentken dat van de gode van den Venne gespleten
is einen boddreger ende ij altmorcken van Goessen van den Bosch einen
boddreger. Item dit voirss guet heeft nu Nijss Geercken Hasen
son. Item noch gilt Nijs Geercken son uijten gode van Kalles j aldengroten
einen krompstert ende eijn hoen.

Item Aert van den Venne einen boddreger eijn halff hoen uijt den
guede van den Venne, ende einen boddreger van einen uijtfanck vuijt
syne Misten geleghen aen welcken goede geldende heeft Goide
Peters soen ix vaet roggen Rurmundische mate op purificatio.

Item noch Aert van den Venne van den goide van Luttel Meijel
ende van Holscherkamp j aldengroten ende vi aldemorcken
twe aldebuijsschen ende eijn hoen.

Item noch Aert van den Venne voirss van den goide van den Venne van
eijnen halven kamp ij boddreger j hoen. Ende Heijn Peters heeft
bekent Gerit van den Venne ix vaet roggen Peelscher maten
alsulcken rogge als Heijn Peters tot Aert Copis plach te heffen,
ende een vaet roggen Rurmundischer maten aen Gheven Goij Peters
kinder mede te betalen.

Item noch Aert van den Venne voirss einen halffen aldengroten
ende eijn hoen van den Elsbroeck ende van einen uijtfanck einen
boddreger ende iij altmorcken van den Raem ende van einen
vuijtfanck geleghen aen den baent van den Venne vi boddreger
drij boddreger ende een hoen van enen uijtfanck aen welcken voirss
erffen Goijen Peters geldende heeft een aldengroet te betalen
op purificatio.

Item noch Gerit van den Venne

fol.4.

Item noch Gerit vanden Venne i aldengroten i boddreger iij
altmorcken ende j hoen van den gedeilte tegen sinen zwager.

Item noch Gerit van den Venne van Aleijten Wilkens wegen
uijt den Raem ein altmorcken.

Item Jan Goijens Goij Copis soen gilt van den Vloetvelde iij altmorcken
ende iij kopkens ende i hoen ende van Ermgarden Vijselskamp
iij altmorcken ende j hoen ende van twe ploegen in den Raem xiii
altmorcken ende een hoen van Ermgarden Vijselskamp dat

Jan Babel plach te gelden ende iij altmorcken van den selven kamp.

Item uns Lieve Frouwe van Roggel ob Art Babels guet ende Jennis Crijken ende sijn ander broder die gelden dan dat ander gedeilt van hennen vaders gedeilt.

Item noch Jan Goijens Goij Copis son gilt noch einen aldengroten ende twe honder uijt einen uijtfanck achter dat Vloetvelt neven erffenisse der van Kallis aen die een sijde, ende mit der ander sijden neven die gemeente.

Item hij van diesen voirss tzins betaelt Heijn van den Schure j aldengroten.

Item noch Jan Goijens Goij Copis soen voirss gilt vii aldenmorcken uijter Arent Babels Vloetvelt aen Jans landt voirss.

Item Jan Willems soen van Elsbroeck gilt van den Rouwen Ven eijn hoen ende ein verdeil hoens.

Item noch Jan Willems soen van Elsbroeck gilt van sijn vaders goet eijn deil einen aldengroten ende j hoen.

Item noch Jan des alden Willems soen van Elsbroeck gilt van einen stuck landts geheijten Meijelers Acker dat derde deil daer van geleghen neven erffenissen mins Heren van Ghoor, aen die ander sijde neven die erffenisse Goris Lensen soen ende schijt op die Gemeinte Straet eenen halven boddreger.

Item der Jong Lenssen Heijnen Smets soen Gerits van den Venne schwager van dat tweideil van den goede van Elsbroeck dat Jans van Geldrop was ende die tweideil

van den goede

fol.5.

Van den goede van Elsbroeck dat Goedert Metschers was enen aldengroten ende die tweideil van einen vleems ende twe capuijn.

Item noch der Jong Lijnsken Gerits schwager van den Ven van einen stuck erffs dat hij gegolden heeft van Heijnen van Kalles, ende uijter den goede van Kales einen alden groten ende twe hōners.

Item Lijns Goris Lensen soen gilt van den goede van Elsbroeck dat sijns vaders was j aldengroten.

Item Lijns ij boddreger uijt einen stuck lants in Babelskamp begrijpt een sestris lants.

Item noch Lijns Goris Lensens soen gilt uijten heelen Steijlenbosch die sijns vaders was j aldengroten ende ein vierdendeil van ein hoen.

Item Goijert Gorijs Lijnsens soen gilt uijten heijlen Straetacker die sijns vaders was j alden groten drij boddreger ende ij honers.

Item noch Goijert Gorijs Lijnsens soen gilt van Vaes ~~voirss~~ vaders wegen van der Schuijren sijn sweest van sijnen goede eenen boddreger vij altmörcken ende ein hoen, noch einen boddreger van einen uijtfanck ende twe capuijn.

Item noch ein halff hoen van Heinen Gerits wegen.

Item Goert Henneken Goijens soen gilt uijten sestendeil van den Warienacker die sijns vaders was einen aldengroten, j ort stuijvers ende een vierdendeil hoens.

Item Jan Goris Lijnsens soen van Lijnsen Timmermans sijns aldevaeters goit gilt ij boddreger ein halff hoen ende dat vierdendeil van einen hoen.

Item Goert Henneken Goijens soen van einen stuck lants opter Donck dat Peter Lemmens was daer den H. Geist opgeldende heeft j malder rogggen gilt den heer iij boddreger, ende noch einen boddreger

ende ein hoen.

Item Aert Goessen gilt uijt den Slotelacker gelegen op des Heren Straet j aldengroten ende i hoen die hij heeft van Gerit van den Ven vor ein malder erff roggen ende j aldengroten ende die voer gl Gerit heeft Henneken voirss geloefft den selven acker van sijnen wegen schadeloes te doen gebruycken.

Item Reiner Haexsoen van heer Derix goide ij morcken ende van enen nieuwen uijtfanck bij Heijnen Gheenkens huijse j boddreger ende i ort, ende van een schrede lants j altmorcken ij aldengroten ende ij hoen van den goij van den Venne ende j altmorcken van den Raem te betalen op purificatio j bodreger van ein uijtfanck bij den Aldenkamp, uijt welcken kamp Lijn Deckers heeft geldende j malder roggen.

ende noch Goris Lijnsen

fol.6.

ende noch Goris Lijnssen soen voirss oick ein malder roggen uijt huijss ende hoff, kamp ende hoeffstaet.

Item noch Reiner Haix soen iij aldengroten ende dat vierdendeil van einen boddreger ende ij hoeners uijt den vierdendeil van goijden van den Bosch einen boddreger.

Item Reiner Haex soen voirss heeft geldende jarlix op ein baentken gelegen neven Schoet streckende mit den ende aen den Konijnsbergh ein halff malder roggen dat hem uijt reijct Geeff van den Schuijren, dat welke Reiner gekoft hadde van Jan van Watermael.

Wilm mit suster ende broders

Item Henrick Gorijs Lijnsens soen gilt van Steven Ghijbens goet als van den Crommen acker ij aldengroten ende dat derdedeil van einen halven aldengroten ij hoener ende dat derdedeil van ein hoen.

Item noch Henrick Gorijs Lynsen soen gilt uijt den goide dat hij behijlicht hadde heeft mit Heijn Straetemans dochter haer kinsdeil op ghen Dongelken iij aldengroten iij hoeners ende vij buijskens uijt sijn gedeilte van Kelvershoven ende noch van Goijerts voirss soens wegen ein vierdendeil hoens.

Item Jacop Lemmens groten soen gilt uijt den heelen Rijacker die Gorijs Lijnsens soens was, die hij behijlicht heeft i halven aldengroten i boddreger, i ort stuijvers ende ein hoen.

Item diesen voirss tzins gilt Jan Jacops groten soen.

2. Item noch Jan, Jacop Lemmens groten soen i aldengroten, ij capuijn uijt den halven Eickelkamp gelegen neven erffenisse Sillen van Kalles ~~welcker~~ welneer Heijnen van den Ven was j halff hoen.

1. Item Jan Jacop Lemmens groten soen gilt uijt enen stuck lants geheyten den Mussenacker geleghen in Kelmerskamp j aldengroten ende ij hoen ende i vierdendeil van i aldengroten.

Item noch Jan Jacop Lemmens groten soen gilt uijt den goide dat toebehoren plach Jan den Decker einen halven aldegroten ende ij capuijn van den gode geleghen neven den Raem geheijten den Halven Eickelkamp.

Item Peter Arents Berkers soen van den Koemans soens goet goijdts j alden groten ende j hoen.

Noch Peter Arents Berkers soen einen capuijn uijt welcken goede Lemmen Snijder geldende heeft iij vaet roggen Rurmundischer maten.

Item Gerits kinder van den Venne die gelden van den acker van

Luttel Meyel gelegen op ghen Donck j aldengroten ende iij hoen.
Item noch Roeff Snider van den vierdendeil van Aben Ghijben goij mit namen
dat Roilandt halff ende Danielsbroeck dat vierdendeil iij boddreger ende ein
hoen uijt welcken goij Peter Lensen soen geldende heeft iij vaet roggen ~~Rur-~~
~~mundische maten~~
en i cop R.m.

Item ons Lieve Vrouwe

fol.7.

Item ons Lieve Vrouwen goet van Meyel gilt halff in die stat van
Willem Gijben mit Billen syn suster by hoere bijder vadergoet drij alden
groten iij honers ij boddreger ij morcken min want Willem Gijben alle
sijn goet Ons Liever Vrouwen tot Meyel voirss gemaectt heefen, maer
den pastor sal die missen lesen op der hoghen altaer totten tijdt toe
dat den altaer van Onser Lieven Vrouwen gewijt is. So sal den pastor
oft den capelaen die missen doen op Onser Lieven Vrouwen altaer.
Item Heinen Franckforts dochter kinder daer Strick van Buggenum ~~auch~~
einen tochter aff is van den goij van Luttel Meijel, ende van enen
kamp bij synen huysen ende hoff ij alden groten iij aldenmorcken, i alde
~~busen~~ buijsen ende iij ort stx ende iij honers.

Item noch Merkens kinder daer Strick voirss ein tochter aff is
van Luttel Meijel van des Pelserskamp j boddreger ende ij
capuijnen uijt welcken erff Cathelijn Deckers geldende heeft
vijff vaet roggen Rurmundischer maten op den Nijen Kamp.

Item Nijsken Goessen Franckforts wijff was van den goy van Luttel
Meijel geheijten de Streepschnijt mit den ende op die Straet
j aldengroten ende ij honers.

Item noch Nijsken van der Stappen Streep ende neven die Alde Streep j hoen
ende drij virdendeel hoens.

Item noch Nijsken Goijens voirss van Aleijten goede ende van der Straeten j hoen
ende

van Henneken Huijben hoff ij boddreger ende van den goede ter Straeten
j virdendeil hoens.

Item Heijlwijch Lemmens van den Bosch dochter van einen stuck erffs
dat hij gebuijt heeft van Lucas, ende Lucas had dat halff erff gegelden
van Heijne van Kalles ende uijt den goij van Kalles j hoen ende eijn
vierdeil hoens.

Item noch Helwich Lemmens dochter ij boddreger ende j hoen uijt
den goij van den Venne.

Item noch Heijlwich Lemmens dochter van den Bosch iij aldengroten
ende dat vierdeil van einen boddreger ende iij hoen uijt de vierdteil
van de goede van den Bosch ende eijn vierdteil van einen aldengroten
ende einen boddreger.

Item wijff Lijsken ende kinder Goert Heijlkens eijn kempken mit ein
huijs gelegen in Heijne Gheenenskamp j boddreger ende eijn ald ~~wijf~~
wijss guijt ende ij buijskens ende ij boddreger van einen uijtfanck gelegen
neven dat kempken voirss.

Item Lijsbeth Heijn Goijens huijsvrouwe mit hoere kinderen van
huijs ende hoff mit den kamp den Voertacker iij aldegroten ende i boddreger.

Item Gheeff der boid

fol.8.

Item Gheef der boid van wegen sijns wyffs geñte Lijn
Henneken Peters wijff j aldengroten j hoen van eine stuck landts
uijten goijden vanden Venne gelegen neven die Schoet ende ij aldemorken
van den Raem tenden dair aen gelegen.

Item Jan Willems soen van Elsbroeck j aldengroten van eine
hoffstatt, iij boddreger van einen uijfanck ende iij aldemörcken van
eine stuck landts geleghen achter Gheraert Pelsers hoffstatt
NB ij pont was

wass dat vanden Raem komen is ende van sinen kamp ij honers ende
ij pont was ende v boddreger van den twe honers aen de Rouwen
en j boddreger.

Item Nelis van Wijnarden heeft jaers geldende uijter den
huijs ende hoff mitt den kamp als uijter Heijn Martens soens goet
als hoen beijde aengestorven is vi malder roggen j vaet min
Rurmundischer maten op purificatio vrij loss ledich te leveren.

Item noch Jan Willems soen heeft oick op purificatio uijter den
selven goede alle jaer geldende acht vaet rogge ouch Rurmundischen
maten die Willem van Peels ende Lijn Deckers plaghen tzo heffen.

Item Heijn van Kalles vii aldegroten ende dat derdedeil van einen
aldengroten vanden goede van Kalles vi honers ende dat derdedeil
van ein hoen.

Item noch Hein van Kalles uijt den goide van Kalles eijn bucken ~~buyschen~~
ende eyn derdedeil van eyn hoen.

Item noch Hein van Kalles van Ghielken van Kalles halven goede ij aldengroten
ij honers ende dat derdedeil van i aldengroten.

Item Jan Claes Lemmens groten soen uijten goede van Kalles i alden
groten einen krompstert ende ij honers.

Item noch Jan Claes Lemmens van einen stuck landts dat hij gehalden
heeft van Heijnen van Kalles ende uijten goide van Kalles j aldengroten
ende twe honers.

Item dit gilt Lemmens groten soen halff.

Item noch Claes van Truijden Leijttende goede iiiij boddreger ende
iiij honers ende vi alde mörckens van den Raem ende j boddreger
van einen uijfanck ij aldemörcken van einen halven quartier
van eine ploech in den Raem.

Item Gherken Hazen gilt auch uijten goede van Kalles j aldegroten
j krompstert ende ein hoen.

Item Willem Peter Tijlens soen gilt die voirss tzins.

Item noch Ghercken Hazen soen Nijs van alten Aben Ghijben
halven goide mit namen dat Roilandt halff, Dannelsbroeck
halff, den Vismortel halff i aldengroten ende dat vierendeil van
einen aldengroten ij boddreger min j mercksken ende ij honers uijt welken goij
geldende heeft Peter Lensen soen vij vaet roggen Rurmundischer maten.

item Gevert Tonis

fol.9.

Item Ghevert Thonijs Moleners soen halff goet ij aldegroten
ij honers ende dat derdedeil van ein hoen.

Item Jan Kalles den Jong uijten goij van Kalles i aldengroeten
j krompstert ende ij hoen.

Item Jan van den Mortel gilt iij boddreger van huijs ende van hoff ende van ein boner landts die hij van mijnen heer van Ghoor te erffpacht heeft.

Item den Heijnen Stakenborch dochter gilt van huer kinsdeel van huer vader bleeven uijt Kelmershove ende uijten guede op ghen Dongelken iij aldegroten ij buijskens ende iij honer.

Item noch ghilt Jan voirss van Goert vonts soens wegen ein vierdteil van i aldengroten ende j virendeil hoens.

Item Lambrecht Arent Goessens soen vi boddreger ij honers van Leijten goide van den Vennen ende ein kopken van einen uijtfanck ende j hollantsche penninck van einen haefken ende j aldengroten van den goede van den Elsbroeck, ende einen boddreger van einen stuck landts Netel Konyricks was, ende j aldengroten van eine streepen die Jan Lambrichts soens was.

Item noch Lambrecht Arent Goessens soen van einen uijtfanck i aldengroten dat Heijnen van Lomen was geleghen in op Ven.

Item noch Lambrecht Arent Goessens soen van den Elsbroeck dat Heijlen Guewerts was i hoen ij aldegroten, ende ein hoen ende drij aldemorckens, ende van Ermgarden Vijselskamp i derdendeil van i aldengroten ende j hoen, ende van den Donck j vierendeil hoens, ende van ein stuck landts gelegen aen die Rijt dat Willem Hennekens was van Luttel Meijel i hoen ende i altmercken van alsulcken erff als Trujden Mutsarts was geleghen int Mulspyck uijt welcken erff Willem Ghijben geldende heeft ij malder roggem Helmontscher maten.

Item Ghiel Rutten van den gode van Kalles j aldengroten i kromstert ende ij hoen.

Item nu heeft der soen Ghielken.

Item diess voirss tzins gilt der Soen Ghielken.

Item noch Ghiel Rutten van den vierendeil van Aben Ghijben goede iij boddreger ende i hoen uijt welcken goede Peter Lensen soen geldende heeft iij vaet roggem ende i cop Rurmundischer maten, ende dit onderpandt van diese voirss rog is geheijten dat vierendeil van Danielsbroeck.

Item Jan Lucas

fol.10.

Item Jan Lucas ende Marij Lucas wijffs elste soen helt op tghoet voer hem ende sijne ghelinge gilt j aldengroten ende i buijsken van j quartier van j plack in den Raem, noch i boddreger ende ein vierendeil hoens van den goede van Luttel Meijel was ende i hoen uijten goeden van Elsbroeck uijt welcke goide Jan van Waterhalen geldende heeft eijn malder roggem Rurmundischer maten.

Item Aelken Papen Deunes Heinen dochter van Meijel dat derdendeil van j aldengroten van eine hoffstat, ein boddreger ende j hoen van Willems halven goide van Luttel Meijel wass.

Item Jan van den Bosch gilt diess voirss tzins.

Item Symen Jan Aerts soen van den Schuen gilt j aldengroten j kapuijn van sine hoffstat ende van eijnen uijtfanck vj boddreger, j aldengroten ende j hoen uijt horen gode, ende j boddreger van ein uijtfanck, ende noch van einen uijtfanck j kappuijn.

Item noch Sijmon van eine hoeffstat j aldengroten ende j capuijn geleghen

neven Jans huijs van Mulspijck ende j hoen van Willem Zijlmans van sine uijtfanck van den Bosch.

Item noch Sijmon iij aldengroten ij honers j buijsken uijt sijnen gedeijlt van Keltershoeven.

Item noch Sijmon gilt i hoen voer Aert Copis in einen acker ein derdedeil aen Dannelsbroeck een baentken neven Goessens baentken van den Mortell geleghen.

Item noch gilt Sijmen uijter goide van Kalles j aldengroten ende j hoen.

Item noch gilt Symon voirss van Goijert Wouters soens wegen j aldengroten ende j hoen.

Item Derick ende Lenert Pouwels Henrick met sijnen gheelinghe j aldengroten op dat sestedeil van Merwycks acker gelegen neven dat Roijlant uijt welcken erff Goris Lensen soen geldende heeft xi vaet roggen Rurmundischer maten.

Item Willem Konen gilt diess voirss tzins.

Item Lemme der Mollenaer gilt einen halven aldengroten, j hoen ende j capuijn.

Item Goert Henneken Kersmackers soen gilt dit halff ende Ons Lieve Vrouwe halff.

Item Heijlwijch Steven Ghijben wijff van einen uijtfanck van Stevens Misten ij boddreger van den halven hoff die Willems van Luttel Meijel was ij boddreger i hoen.

Item noch van Stevens vader goij ij aldengroten ende ij hoen i boddreger ein mercksken min.

Pastorschap van Meijel gilt diesen tzins.

Item Gaeken Henrick Nijss Kersmaeckers soen van den derdendeil van Stevens gode als van den Vaenacker ende van den sestendeil van Merwijcks acker ij aldengroten ende dat derdendeil van j aldengroet ij honers ende dat derdedeil van ein hoen.

Item noch Gaken.

fol. 11.

Item noch Gaeken Henrick Kersmaeckers soen van einen deil goits dat Lensen Timmermans was j hoen ende dat vierdendeil van i aldengroten.

Item Heilwijch gilt jarlix sonder des heeren grondt tzins Goecken Henricks Kersmackers soen vor alle pacht uijt Merwycks acker ende dat derdedeil van Stevens ~~acker~~ goet van den Raemacker op onse Lieve Vrouwe Lychtmissedach alle jaer x vaet rogge Helmontscher maten dat hij voer 'tgericht gekostt ende wael betaelt heeft.

Item noch ij vaet roggen van den selven goede.

fol. 12.

Item noch twe vaet roggen van den selven goede

Item Maes Heijnen soen van den Schuen ghilt uijt den derdendeil van sijns vaders goij dat hem aen bestorven is in den Voirtacker ende anders dat derdedeijl van j aldengroten, j buijschken j hoen ende i capuijn.

Item noch ghilt Maes van Goijert Wouters soens wegen i alden groten ende i hoen.

Item Jan Goijert Copis soen heeft uijt syns vaderlicken

erff denselven Maes Heijnen soen van den Schuen vercocht ontrent ein halff lopensaets lants liggende aen dat Vloetvelt, streckende aen die een sijde aen des heeren gemeente noortwart, ende aen die ander sijde neist des voorgenoemden Maes vaderlijcken erff vrij loss ledich sonder einige last.

Item Henricks soen van den Schuen ghilt uijt den huijs ende hoff met einen stuck landts neven den kercken gelegen daer hij in woent ij aldegroten ein derdedeyl van j aldengroten iij hoen i capuijn. Noch een tzinshoen van Claes Groeten wegen.

Item Lem Heijn Gerits soen van den Venne ghilt uijt den huijs ende hoff Hendricks van den Schuen dat hij behijlicht heeft ij aldengroten, i derdedeil van i aldengroten ende j capuijn. Noch ij honers van Goijert Wouters soens wegen uijt dat derdedeil van alle den goijde daer Henrick van den ~~Venne~~ Schuen voirss uijt gestorven is.

Item Hencken Willekens van Neer van den Steijnacker i hoen ende Joest noch iij boddreger van i halff maers lants gelegen in gheen Roijlant ende agter op ghien Donck j maers lants ~~geleghen~~ neven Heijnen kinder van den Schuen geleghen uijt welcken goijde Vaess van den Schuen jaerlijcks geldende heeft iij malder roggen Rurmundischer maten.

Item noch Hencken Wilkens van j maers lants dat hij gegelden heeft van Heijnen kinderen van den Schuen achter op de Doncke ij honers.

Item noch Hencken Willekens van huys ende van hoff achter den Voirtacker iij alden groten

fol.13.

Item Joest Goyens voirss heeft Roeff Snijder eijnen erffwech affgegelden gaende over Roeffs Koemansacker op Joosten Steijnacker uijt gaende op des heren gemeente erfflick vuer schepen kennijs.

Item Lijsken Goijens mijt horen twe soene van j boner landts dat hij gegelden heeft van Heijnen van Kalless ende ligget int goet van Kalles neven dat Waterlaet mit den inde op den vaerwech j aldengroten.

Item Jacop van den Bosch ende sijne ghelden vj aldengroten ende j boddreger ende v honers uijt halver hoeven van den Bosche.

Item Peter Goijens der Jonge heeft v vaet roggen gegelden tegen Jan die Decker peelscher maten, welcken rog Maes bleven was van Aleijten sijne huysvrouwen die sij gegelden had uijter heelre hoeven van den ~~Venne~~ Bosch ^z geldende iij malder roggen (zende uyt die selve goide geut van den Ven)

Rurmundischer maten tot behoeff sijner nakinderen.

Item Willem van Elsbroeck van sijnen gedeilt daer sijn vader in gestorven is mijt name dat seste deil van Merwycks ~~acker~~ acker j aldengroten j hoen ende ein derdedeil van eenen vlems.

Item Gertruet Wilms huijsvrouwe mit hore kinderen ghilt diess voirss tzins.

Item noch Willem van Lensen Timmermans goet ende meer goet dat syns vaders was j aldengroten j hoen ende

fol.15

Item diesen voergenoemden tsijns ghilt halff Maes Heijnen soen
Verschuijren die derden halven groten ende die twe honers geheel ende gants.

Item Ghiel Goert Wouters soen aen gheen Inde ghilt uit den derdedeil
van sins vaders goij geheeten den Voirtacker iij aldengroten drij
buijskens ende ij honers.

Item heeft Maes van Hoeff eijnen uijtfanck kregghen mit consent
des landtheeren ende ouch der gemeijnde in den iaer XV^c ende
twee daer aff sal hij den gheven off sijn erffen alle jaer op
Sint Andries twe capuijn.

Item ellick woenhuijs ende vuerstat binnen der binnen der heerlichey
van Meijel ijs den heer op den tsijnsdach mit den
tsijns aen honeren schuldich te geven ende betaelen ende tzo leveren
alle jaer j hoen so mennich woenhuys ende vuijrstae daer
den rouck op ghen so mennich hoen.

Ende dat ijs geheeyten ende genant eijn vuijrhoen oft vuijr hoeners.

**Dit sijn die capuijn jaerlix tot Meyel
verschijnede op Sint Andries dach**

Item der Jon Lynsken Heijn Smeedts soen	ij capuijn
Item Goert Gorijs Linsens soen	ij capuijn
Item Jacop Lemmens groten soen	iiij capuijn
Item Roeff der Schnijder	j capuijn
Item Strijck van Nunhem als dochter ende Marcken Franckfortz kinderen	ij capuijn
Item Symon Aerts soen van den Schuen	iiij capuijn
Item Lemmen den Mollenner	i capuijn
Item Maes van den Schuen	i capuijn
Item Willem van den Schuen	i capuijn
Item Heijn Geryts soen van den Ven	i capuijn
Item Arent Swertsoen van Meijel	ij capuijn

Summa XX capuijn

Item heeft Maess

fol.16.

Item heeft Maes van Hoeff einen uijtfanck kregghen mit
consent des landtheren unde ouch der gemeynden in den jaer XV unde
twe daeraeff sal hij den heer geven oft sijn erffen alle jaer op
Sint Andries dach twe capuyn.

**Erffpacht in rog verschijnen jaerlix op unss Liever Vrouwen
Luechtmijdsdach comende van den verffpachten
lande uijt den hoiff tot Meijel Actum
bij heer Jan van Montfort here tot
Meyel anno xiiii^c ende Lxxxiiij**

Item in den ersten heeft der heer to Meijel behalden den hoff so die stein mijt twe boner landts, two baenden genoempt den Hoghen Baent halden iiij boner, ende dat Elsbruexken oft Distelbruexken halden j boner ende is te samen verhuert Vaes van den Schuen xii jaer lanck ten halven op te seggen eyn iaer guets tijts te voren mijt den Dongelkens acker drij boner landts groet die ouch verpacht was Henneken Goijens daermen om dingt omdat hij nijet voldae ende had, ende als geding geschleten ys so sal der acker blijven oft gaen so hij van rechtswegen behoert alle jaer op purificatio aen gelt ende rog xvij Rijnsghulden ende xij malder rogen.

Item der heer tot Meyel rondt om in die acker tegen der kercken achter Gerit Hazen liggende eynen boschmijt eicken vuerecklijch daer rondt om eynen wagenwech gheijt die dem heer toe hoert. Item Vaes van den Schuen ghilt jaerlix op Unser Lieven Vrouwen Lichtmysdach van den Neren Velde ende van den Donck halden to samen xvj boner alle jaer tot Ghoer te leveren xxii erff malder rogen. Item noch ghilt Vaes van den Schuen jaerlix op Unser Liever Vrouwen Luechtmijdsdach van den Rijacker halden iij boner mijn LVI roiden landts alle jaer vij erff malder rogen.

Item Herl Janss soen van den Walsbergh timmerman wonende tot Helden ghilt jaerlyx op Unser Liever Vrouwen Lichtmysdach van den Neeren Baendt in gheen Eickelkamp geleghen halden untrent iiij boner alle jaer tot Ghoor te leveren vi malder erff rogen.

fol. 17.

Item Geeff van den Schuen boid to Meyel ghilt jaerlix op unser Lieven Vrouwen Lichtmijdsdach van den Konijnsbergch halden halden ein boner ij vierdeil ende x roiden landts alle jaer op Ghoor te leveren ij erff malder ende iiij erff vaet rogen.

Den smalen Erffpacht in rog.

Item Lemmen Goessens ghilt jaerlix tot smalen pacht op unser Liever Vrouwen Lichtmysdach	j malder erff roge
Item Roeff Snijder ghilt jaerlix iiij vaet, ende Lemmen Goessens voirss ij vaet rogen tot smalen pacht op unser Liever Vrouwen Lichtmijdsdach	1 malder erff rogen
Item Goert Henneken Goens soen ghilt jaerlix to smalen pacht op unss Liever Vrouwen Lichtmijdsdach	iiij vaet
rogen ende Lemmen den Mollener	iiij vaet
rogen	ij malder erff rogs

Item noch gehoert den heer van Meyel alle die korentijende van roge, haver, gerst, boeckweit, ende vlas ende is verpacht enen tijt van jaren ende ghilt sonder dat vlas aen rog ende aen dunne koren half boeckweit ende sporeijsaet tot Ghoer te leveren.

Item der heer van Meyel heeft tot Meijel eijn windtmoelen ende is verpecht vier jaer lanck aengaende op Sint Remeijsdach tot tween termijnen jaerlix to Ghoor te leveren xxxj malder rogen.

Item heeft der heer van Meijel noch tegen die moelen op ter heerstraten eijn grote herberghe ende bijerhuijs ende ghilt jaerlix vij Rinsgulden.

Item noch heeft die heer tot Meyel alle jaer die lamertijend, verckenstijende ende gansen tijende die hij laet kerven ende verkopt die byder kertsen oft anders den meisten hogher, oft behalt hij die selfs so hem dat beste belieft, alletijt tegens Sint Jan Baptistendach te mijdsomer ende dan betaelt ende gehaven moeten woerden.

Item noch heeft der heer tot Meyel den bijerthijns dat tot Meyel gebrouwen oft getapt wordt dat men plach tzo leveren kerven vaen elcken vaet eijns j vlemss.

Item noch heeft den heer tot Meyel alle jaer stantgelt van buijten luijden die jaerlix to helfste inder heerlicheyt van Meijel op der heyden beijen komen setten ende betalen van elcken ijem oft haer beijen diemen oick kerft.

fol.18.

Dit ijs alsulcke wass alss men jaerlyx den heer tot Meijel ghilt op purificatio

Item Vaes van den Schuen van den voirss Neerenvelde vij boner groet ende eijn boner onlants j me ijs van j pont wass, ghilt iaerlyx vij pont wass. Ende van der Donck tot iij boner aperlants tot iij pont wass, ende tot iij boner lants tot ij vierdeil pont wass. Ende noch van den Rijacker tot iij boner aperlants Lvi roijen lants mijn tot ij pont wass j vierdeil pont wass mijn vuer die Lvi roijen beloept te samen

xx pont wass ende iij vierendeil ponts.

Item Seel Jans soen van den Wasbergh ghilt iaerlix van den Neerenbeent iij boner groet dat all onlant wass op

purificatio unss Liever Vrouwen Liechtmijdsdach ij pont wass

Item Gheeff van den Schuen der boid voirss ghilt iaerlix op unss Liever Vrouwen Liechtmijdsdach van den Konijnsbergh een boner ij vierdeil ende x roijen lants groet vj vierendeil pont wass.

Item Aert Heijn Martens soen ghilt jaerlix van sijnen kamp op unss Liever Vrouwen Liechtmijdsdach ij pont wass

Noch was van den smalen pacht ende anders

Item Kaerel van Aken ghilt jaerlix van eijnen uijtfanck aen gheen Dongelken j pont wass

Item Gevert Thonis moleners soen ghilt iaerlix op uns Liever Vrouwen Liechtmysdach van eynen uijtfanck opter Straeten neeven Lemmen Goessens ende Willem Ghijben goet j pont wass

fol.19.

Item Willem Ghijben goet

i pont wass.

Item wanner eijnich guet zo Meyel versterft dat ten heer tzins ghilt dat moten die erffgenamen ten ersten tzinsdage aen den heer mit dobbelen tzins ophalden.

Item wanner guet verstirft dat gheijnen tzins den heer en ghilt dat sullen die erffgenamen aen den heer ophalden mit iij stuver ende mit eynen halffen vleems.

Item wanner iemants guet verkoopt dat den heer tzins ghilt

Item die ghene die dat guet verkoopt sal den heere dobbelen tzinsgeven

Item wanner dat die undersaten eijnich holt verkopen dat buijten woert geuert daer van sal den heer hebben den thynden pennick

Item wanner dat holt binnen der heerlicheijt van Meyel blijft so en sal den heer daer van niet hebben.

Item den heer van Ghoor heeft die lamertheende tzo Meyel

Item in eenen stal daer acht in sijn heeft der heer eijn lamp

Item isser in eynen stal 8, ix, x oft xi oft xii so heeft der heer ouch eyn lamp.

Item isser in einigen stal xiiii so ist der heer anderhalff lamp ende isser xiii in einen stal so ist der heer eijn lamp ende een stuck.

Item waer der lamer meer in einen stal als voirss daer aff sal der heer theende nemen nae belieef als voirss steit.

Item die halff teende lamer und stucken mach der heer schatten und setten ende als der heer die halff und stucken lamer geschat heeft so mach der huijsman den heer sijn deil geven van den stucken und halfflamer oft der heer moet den huijsman sijn deil geven.

Item daer in einen stal is ein lamp daer moten sij den heer van geven eyn stuck.

Item daer in einen stal sijn twe of drij lamer soe sullen sij den heere desgelijcken doen.

Item daer in einen stal sijn acht lamer oft ix, x, xi tot twelven tu. e daer mach den huijsman 4 lamer uytsetten ende daer naer mach der heer van den anderen eijn kijesen welch heem belieft.

Item daer in eynen stal syn 4 lamer daer mach den huysman twe uytsetten ende van die ander twe mach der heer eyn kijesen ende dat sal der heer schatten.

Item dar

fol.20.

Item daer in eynen stal sijn xxviii, xxix oft dertigh daer van sijn den heer drij teenlamer ende ister xxxii oft xxxiii so sal den heer daer van hebben drij teenlamer ende die twe oft drij foerder sal der heer schatten als voirss.

Item wanner in einen stal sijn xxx so mach den huijsman eerst vier lamer uijt nemen ende van den anderen mach der heer eijn kiesen welke hem belieft ende dan daerna mach der huijsman widerom kiesen vijff lamer ende dan mach den heer wederom eijn kiesen van den anderen welcke hem belieft. Item daer nae mach der huysman wederom vier lamer uytsetten

uijtsetten als voirss ende dan mach der heer eijn kiesen van den anderen welck hem belieft.

Item daer in eynen stal sijn xxiiii lamer daer van sal der heer derdehalff teen lamp hebben ende so mach den huysman daer van uijtsetten nae beleup als voirss.

Item heeft der heer van Ghoor die bientiende, gansentiende, verckenstiende tzo Meijel daer van heeft der heer sijn teende als van den lameren als voirss.

Item heeft der heer van Ghoor die vlasteende tzo Meijel ende als dat vlass ligt in der breiden so heeft der heer die elfde breid tott teenden.

Item heeft der heer van Ghoor alle die korentiende tzo Meijel ende mach nemen den elfden gast tot sijne teende ende tzo Meyel is gheen lant dat teend vrij is.